

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

Številka: 061-10-5/2020/5
Ljubljana, 27. 5. 2020

PREDLOG

Z A P I S N I K

13. izredne seje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki je bila v ponedeljek, 25. 5. 2020, v obliki videokonference preko sistema Cisco Webex.

Seja se je začela ob 11. uri in se zaključila ob 13. uri.

Prisotni:

- predsednik: Dušan Strnad
- podpredsednik: Samer Khalil
- člani: Dejan Crnek, Franc Golob, Janoš Kern, Oskar Komac, Milan Ozimič, Boris Popovič, Bojan Režun, Franci Rokavec, Branko Šumenjak, Matjaž Švagan, Davorin Terčon, mag. Igor Velov, Bogomir Vnučec, Cvetko Zupančič.

Opravičen:

- Bojan Kontič.

Sprejet dnevni red:

- 1. Predlog interventnega zakona za odpravo ovir pri izvedbi pomembnih investicij za zagon gospodarstva po epidemiji COVID-19 (IZOOPIZG) - nujni postopek, EPA 1172-VIII**
- 2. Predlog zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (ZIUOOPE) - nujni postopek, EPA 1173-VIII - *zainteresirana komisija***

Komisija je bila sklepčna in nihče ni nasprotoval dnevnemu redu.

Ad 1)

Komisija je obravnavala Predlog interventnega zakona za odpravo ovir pri izvedbi pomembnih investicij za zagon gospodarstva po epidemiji COVID-19 (v nadaljevanju: predlog interventnega zakona), ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Komisija **podpira** predlog interventnega zakona.

Glede na napovedi Banke Slovenije in Urada za makroekonomske analize in razvoj o občutnem poslabšanju stanja gospodarstva in zmanjšanju BDP zaradi epidemije Covid-19 se je Vlada odločila, da poleg dosedanjih omilitvenih ukrepov predlaga dodatne ukrepe za pospešitev zagona investicijskega cikla države, občin in zasebnega sektorja, ki bo spodbudil tako gradbeni sektor kot ostale pridružene storitvene dejavnosti. Kot opozarja predlagatelj zakona, je po podatkih SURS vrednost opravljenih gradbenih del v marcu 2020 nižja za 11,8 % v primerjavi z vrednostjo v februarju 2020. Pri tem je bil padec v sektorju gradbeništvo v Sloveniji med največjimi na ravni EU. S ciljem pospešitve začetka gradenj in izvedbe

pomembnih investicij se predlaga zmanjšanje administrativnih ovir, vzporedno vodenje nekaterih postopkov ter koordinirano delo pristojnih soglasodajalcev oz. mnenjedajalcev z vlagatelji.

Predstavnica Ministrstva za okolje in prostor je predstavila vsebino predloga interventnega zakona, ki se bo uporabljal do 31.12. 2021. Kot je bilo pojasnjeno, predlog interventnega zakona opredeljuje kriterije za določitev pomembnih državnih, zasebnih in občinskih investicij na področjih prometa, energetike, gospodarske razvojne infrastrukture, okolja, kmetijstva, stanovanjske gradnje, zdravstva, domske oskrbe, izgradnje varovanih stanovanj, vzgoje, izobraževanja, športa in znanosti, obrambe, javne uprave, kulture, notranjih in zunanjih zadev ter pravosodja. Njihova vrednost bo morala biti najmanj 5 mio evrov, pri tem pa ni omejitev pri virih financiranja – država, občine, zasebni sektor, mednarodni mehanizmi sofinanciranja (razvojni skladi, posojila domačih in tujih bank), sredstva evropske kohezijske politike.

Kot ugotavlja komisija, bo pomembnost investicije določila Vlada s sklepom na predlog ministra za okolje in prostor, koordinacijo izvajanja vseh potrebnih postopkov za umestitev pomembnih investicij v prostor pa bo izvajala koordinacijska skupina, ki bo ustanovljena s sklepom ministra, pristojnega za okolje in prostor. V koordinacijski skupini bodo delovali direktorji vseh direktoriatov ministrstva in Agencije za okolje, po potrebi pa bodo sodelovali tudi predstavniki ostalih ministrstev in drugih soglasodajalcev (npr. Zavod za varstvo narave). Predlog interventnega zakona tudi določa, da se izvedba pomembnih investicij šteje za javno korist. Pri tem so predvidene tri prioritete liste pomembnih investicij, pri čemer so predvidene na a) prvi prioritetni listi investicije, ki bi lahko do konca 2020 pridobile gradbeno dovoljenje (GD) in imajo zagotovljena sredstva; b) drugi prioritetni listi investicije, ki bi lahko pridobile GD do konca 2021 in do takrat tudi vzpostavile finančno konstrukcijo ter c) tretji prioritetni listi večje infrastrukturne investicije, ki so vezane na prihodnjo finančno perspektivo in na DPN oz. OPN in katerih vrednost je najmanj 25 mio evrov. Prioritetne liste investicij ne bodo dokončne, ampak se bodo s ciljem čim večje realizacije načrtovanih investicij spreminjale in dopolnjevale (npr. investicija, ki je ne bo moč realizirati, se bo nadomestila z drugo, ki bo izpolnjevala pogoje za uvrstitev na prioriteto listo).

Z namenom pospešitve gradbeništva in zagona gospodarstva v Sloveniji se tudi predlaga, da se v postopkih javnega naročanja upoštevajo od leta 2019 uveljavljene Smernice Evropske komisije o udeležbi ponudnikov in blaga tretje države na trgu javnih naročil EU (2019/C271/02). Na ta način se bo spodbudilo angažiranje domačih podjetij in slovenske delovne sile, saj so lahko na podlagi navedenih smernic iz postopka javnega naročanja izločeni ponudniki, ki nimajo sklenjenega sporazuma z Evropsko komisijo o reciprociteti (npr. Kitajska, Turčija). Komisija se je tudi seznanila, da je Vlada na podlagi 21. a člena Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi Državnemu zboru predložila tudi Predlog sklepa o nedopustnosti razpisa zakonodajnega referenduma o Interventnem zakonu za odpravo ovir pri izvedbi pomembnih investicij za zagon gospodarstva po epidemiji COVID-19.

Komisija podpira predlog interventnega zakona in ga ocenjuje kot potreben mehanizem za pospešitev gospodarskih aktivnosti na področju investicij. Pri tem izpostavlja tudi pripravljene številne investicijske projekte na občinski ravni, za katere se pričakuje, da bodo ob izpolnjevanju pogojev uvrščeni na prioritete liste, ker bi s tem dobili večje možnosti za dokončanje v razumnem roku, kar v skladu s sistemsko zakonodajo zaradi birokratskih ovir praktično ni dosegljivo.

Če hočemo doseči multiplikativne učinke gradbeništva na domače gospodarstvo, morajo pri pomembnih investicijah sodelovati slovenska podjetja z domačim znanjem, opremo in stroji. Zato komisija kot ključen instrument za zagon slovenskega gospodarstva še posebej pozdravlja predlagano uporabo Smernic Evropske komisije o udeležbi ponudnikov in blaga tretje države na trgu javnih naročil EU (2019/C271/02) v postopkih javnega naročanja, saj le-

te dajejo domačim izvajalcem večje možnosti za uspešno konkuriranje na javnih razpisih in omogočajo, da denar slovenskih davkoplačevalcev ostaja v Slovenji. Za pospešitev začetka izvajanja pomembnih investicij je uporaba teh smernic izjemnega pomena tudi glede na trenutne omejitve zaradi epidemije Covid-19, ki danes že povzročajo zamude pri realizaciji načrtovanih investicij v Sloveniji, ki so v teku. Eden takih primerov je gradnja druge cevi v predoru Karavanke, saj ima izbrani turški izvajalec del težave pri napotitvi turške delovne sile v Slovenijo, to pa lahko povzroči zamude pri izvedbi projekta.

Komisija predlaga, da se v koordinacijsko skupino, ki jo predvideva 6. člen predloga zakona, vključi tudi socialne partnerje – delojemalce in delodajalce

V povezavi s potrebami po izgradnji šol in vrtcev se je postavilo vprašanje, ali se zaradi prednostne obravnave pomembnih investicij pričakuje zamik umeščanja drugih investicij v prostor, ki so tudi v javnem interesu, a ne dosegajo predračunske vrednosti najmanj 5 mio evrov. Komisiji je bilo pojasnjeno, da se z nekaterimi izjemami za večino lokalnih infrastrukturnih projektov postopki vodijo na UE in zato na ministrstvu ne vidijo razlogov, da bi bili manjši infrastrukturni projekti prikrajšani. Načeloma so največji zaostanki pri velikih infrastrukturnih projektih zaradi dolgotrajnega usklajevanja soglasodajalcev z vidika različnih interesov (okolje, narava, kmetijstvo, kultura).

Glede na zaostrovanje pogojev za vključevanje NVO v postopke pridobivanja gradbenega dovoljenja se postavlja vprašanje možnosti sodelovanja zainteresirane javnosti v postopkih pridobivanja potrebnih dovoljenj in soglasij za pomembne investicije. Kot je bilo pojasnjeno, bo zainteresirana javnost v postopke vključena enako kot doslej, pri čemer bo koordinacijska skupina skrbela za usklajeno delovanje vseh deležnikov v fazi pridobivanja pripomb, soglasij, dopolnil ter tekočo obravnavo vlog v okviru zakonskih rokov.

V zvezi s prenosom zemljišč, ki so s prostorskimi akti opredeljena kot zazidalna zemljišča in so v lasti Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, se je postavilo vprašanje njihovega neodplačnega prenosa na občine. Kot je bilo pojasnjeno, tega vprašanja predlog zakona ne odpira, bo pa koordinacijska skupina v primeru težav pri pridobivanju GD za investicijski projekt na tovrstnem zemljišču vključila v postopek tudi ministrstvo, pristojni za kmetijstvo, in Sklad z namenom pospešitve postopka.

Komisija je sprejela **dodaten sklep**:

V povezavi s Predlogom sklepa o nedopustnosti razpisa zakonodajnega referendumu o Interventnem zakonu za odpravo ovir pri izvedbi pomembnih investicij za zagon gospodarstva po epidemiji COVID-19, ki ga je Vlada predložila Državnemu zboru na podlagi 21. a člena Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi, Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj predlaga, da se takoj po sprejemu Interventnega zakona za odpravo ovir pri izvedbi pomembnih investicij za zagon gospodarstva po epidemiji COVID-19 skliče izredna seja Državnega sveta z namenom, da se na njej odloči, da Državni svet v skladu s prvim odstavkom 21. a člena Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi ne bo zahteval, da Državni zbor pred razglasitvijo še enkrat odloča o navedenem zakonu.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Bogomir Vnučec.

* * *

Komisija je podprla predlog zakona (14 ZA, 0 PROTI):

ZA: Dušan Strnad, Samer Khalil, Dejan Crnek, Janoš Kern, Oskar Komac, Milan Ozimič, Milan Ozimič, Bojan Režun, Franci Rokavec, Branko Šumenjak, Matjaž Švagan, Davorin Terčon, mag. Igor Velov, Bogomir Vnučec, Cvetko Zupančič

PROTI: nihče.

Komisija je podprla predlog dodatnega sklepa (12 ZA, 0 PROTI):

ZA: Dušan Strnad, Dejan Crnek, Oskar Komac, Milan Ozimič, Milan Ozimič, Franci Rokavec, Branko Šumenjak, Matjaž Švagan, Davorin Terčon, mag. Igor Velov, Bogomir Vnučec, Cvetko Zupančič

PROTI: nihče.

Ad 2)

Komisija je kot zainteresirana komisija obravnavala Predlog zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija **podpira** predlog zakona.

Z namenom ohranjanja delovnih mest in zagona gospodarstva je treba, zaradi izteka veljavnosti Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic epidemije COVID-19 za državljane in gospodarstvo, kar se bo zgodilo z 31. 5. 2020, sprejeti nov zakon, s katerimi se določajo začasni ukrepi za omilitev in odpravo posledic epidemije Covid-19 z začetkom veljavnosti od 1. 6. 2020.

Komisija je predlog zakona obravnavala z vidika svojega delovnega področja, na katerih se s predlaganimi interventnimi ukrepi odpravljajo posledice epidemije Covid-19. Komisija se je tudi seznanila, da je Vlada na podlagi 21. a člena Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi Državnemu zboru predložila tudi Predlog sklepa o nedopustnosti razpisa zakonodajnega referenduma o Zakonu o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19.

Med drugim se do 31. 12. 2020 predlaga podaljšanje veljavnosti interventnega ukrepa na področju oddaje presežnih količin odpadne embalaže, kar sledi tudi vsebini zakonodajne pobude Državnega sveta, ki je konec februarja 2020 predlagal, da država interventno ukrepa pri ravnanju s komunalno odpadno embalažo in z odpadnimi nagrobnimi svečami, ki ostaja pri izvajalcih javne službe. Prav tako se predlaga podaljšanje interventnih ukrepov na področju pospešitve učinkovitejše gradnje objektov do 31. 12. 2021.

Nadalje komisija ugotavlja, da se v 5. členu predlaga odstop od določbe Zakona o financiranju občin glede obsega možnega zadolževanja občin, in sicer se predlaga dvig zadolževanja občin iz 8 % na 10 % realiziranih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov občinskega proračuna v letu pred zadolževanjem. Ta predlog prinaša potencialno dodatnih 400 mio evrov in s tem prinaša izboljšanje likvidnostne situacije v občinah in posledično povečanje investicijskih kapacitet občin. S t.i. tretjim korona paketom se posega tudi v Zakon o lokalni samoupravi, kar je povezano z ugotovitvijo KPK o nezdržljivosti funkcije županov s funkcijo članstva v organih zastopanja, upravljanja in nadzora v reprezentativnih združenjih občin. Zato se predlaga odstop od 86.a člena Zakona o lokalni samoupravi in določa, da lahko združenje zastopa eden od županov občin ustanoviteljic, člani organov upravljanja in nadzora pa so lahko poleg župana tudi drugi funkcionarji občin ustanoviteljic.

Komisija se je seznanila tudi s predlogi interventnih ukrepov Ministrstva za infrastrukturo, ki se nanašajo na finančno pomoč gospodarskim subjektom na področju cestnih prevozov blaga in potnikov, finančno pomoč obratovalcem žičniških naprav in pomoč izvajalcem

javnih prevozov. Ker je v prevozniskem sektorju epidemija povzročila velik upad gospodarske aktivnosti ali celo ustavitve dejavnosti, se z namenom ohranjanja delovanja podjetij in delovnih mest v panogi cestnega prevoza predlaga, da država in SID banka dogovorita finančni inženiring v okviru posebnega sklada v skupni višini 35 mio evrov za namen financiranja gospodarskih subjektov na področju cestnih prevozov, in sicer za financiranje naložb in tekočega poslovanja. Za reševanje tekočih problemov se resorni minister tudi vsakodnevno srečuje s predstavniki GZS in OOS. Z zaustavitvijo javnih prevoznih sredstev z začetkom epidemije so se ustavile tudi žičniške naprave. S predlogom zakona se za okoli 220 žičniških naprav predlaga sofinanciranje dela fiksnih stroškov upravljavcem žičniških naprav, za kar se predvideva okoli 740.000 evrov. S tem ukrepom se želi pomagati tako upravljavcem, ki so na dan prepovedi obratovanja izpolnjevali pogoje za obratovanje in jim je nastala neposredna škoda, kot upravljavcem, ki na dan prepovedi niso izpolnjevali pogoje za obratovanje in jim je vseeno nastala škoda.

Komisija je bil tudi seznanjena, da avtobusni prevozniki (1375), ki so v večji meri vezani na turistične prevoze, od začetka epidemije ne opravljajo dejavnosti. Predlagata se dva ukrepa: a) za delodajalce z dejavnostjo medkrajevnih in drugih prevozov potnikov se do konca junija 2020 podaljšuje možnost uveljavljanja nadomestila za delavce, ki so na čakanju; b) izvajalcem javnih prevozov, ki so zaradi prekinitve izvajanja prevozov s 16. 3. 2020 opravili le del pogodbenih prevozov, se daje možnost podaljšanja veljavnosti pogodb za posebne linijske prevoze do 1. 9. 2021, če je to v skladu s potrebami organizatorja prevozov (občine ali šole) in možnosti izvajalca. Dodatno pa tečejo pogovori s prevozniki za nadaljnje reševanje njihove problematike.

Komisija podpira predlog zakona in ocenjuje, da se je Vlada učinkovito lotila reševanja in odprave posledic epidemije Covid-19 in pozdravlja pripravo tretjega korona paketa, pri tem pa opozarja na nekatera vprašanja, ki jih tretji korona paket ne naslavlja:

- Predlog zakona ne ureja problematike javnega potniškega prevoza v Mestni občini Ljubljana, ki ima preko 200 avtobusov, in Mestni občini Maribor, ki ima preko 100 avtobusov. Ker je država ustavila javni promet, bi morala z interventnimi ukrepi tudi reševati posledice zaustavitve mestnega potniškega prometa. Med drugim ima Ljubljana medkrajevni potniški promet, ki oskrbuje vse sosednje občine.
- Področje kulture in športa sta tudi tokrat ostala spregledana. Pričakuje se, da se z interventnimi ukrepi čim prej pristopi k reševanju težav tudi na navedenih področjih. Med drugim se predlaga, da se športnim organizacijam oprosti plačevanja najemnin za javne športne objekte v času korona krize in krijejo stroški organiziranja velikih mednarodnih dogodkov, ki so bili v teku še pred nastopom epidemije. Na področju kulture, kjer se soočajo s težavami zaradi odpovedi kulturnih dogodkov in upada sponzorskih aktivnosti, bi morali zagotoviti finančno podporo za organizatorje kulturnih dogodkov (koncerti), ki so tudi ključni zaposlovalci umetnikov. Ker so samozaposleni umetniki ostali brez prihodkov, se predlaga, da se za njih uvedejo boni, ki bi jih unovčili na različnih prireditvah. Prav tako se predlaga določitev davčnih olajšav za sponzorje in donatorje v času korona krize, kar bi omililo posledice epidemije, ki bodo na področju kulture in športa dolgotrajnejše.
- Prouči naj se možnost določitve dodatnih rokov pri izpolnjevanju davčnih obveznosti manjše vrednosti pri kandidiranju za EU sredstva, saj so prijavitelji izločeni, četudi imajo minimalen dolg do države (npr. manj kot 100 evrov).
- Predsedstvo Zveze svobodnih sindikatov Slovenije poziva, da se v nadaljnji obravnavi predloga zakona upošteva tripartitni dogovor znotraj delovnih skupin Ekonomsko socialnega sveta. Prav tako poziva vse pristojne institucije, da storijo vse potrebno, da se bodo preprečile morebitne zlorabe zakonskih določb in da se poostri in prioritarno izvaja nadzor nad izvajanjem določb zakona.

- Dosedanji interventni ukrepi so ocenjeni na okoli 5 milijard evrov davkoplačevalskega denarja. V proučitev se daje predlog, da se ta sredstva pretvorijo v delnice zaposlenih v podjetjih, ki jih danes rešuje država, ali se ta sredstva prek delnic izrazijo v okviru načrtovanega Demografskega sklada, ki ga bodo preživela podjetja z bodočimi donosi polnila. Tak predlog je nujno proučiti z vidika dejstva, da v krizi država rešuje podjetja oz. se izgube socializirajo, ko pa podjetja ustvarjajo dobiček, pozabijo na državo in si ga same delijo.

Komisija je sprejela **dodatni sklep**:

V povezavi s Predlogom sklepa o nedopustnosti razpisa zakonodajnega referendumu o Zakonu o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije Covid-19, ki ga je Vlada predložila Državnemu zboru na podlagi 21. a člena Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi, Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj predlaga, da se takoj po sprejemu Zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 skliče izredna seja Državnega sveta z namenom, da se na njej odloči, da Državni svet v skladu s prvim odstavkom 21. a člena Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi ne bo zahteval, da Državni zbor pred razglasitvijo še enkrat odloča o navedenem zakonu.

* * *

Komisija je za poročevalca na seji Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide pooblastila državnega svetnika Tomaža Horvata.

* * *

Komisija je podprla predlog zakona (13 ZA, 0 PROTI):

ZA: Dušan Strnad, Dejan Crnek, Janoš Kern, Milan Ozimič, Milan Ozimič, Boris Popovič, Bojan Režun, Franci Rokavec, Branko Šumenjak, Matjaž Švagan, Davorin Terčon, mag. Igor Velov, Bogomir Vnučec, Cvetko Zupančič

PROTI: nihče.

Komisija je podprla predlog dodatnega sklepa (12 ZA, 0 PROTI):

ZA: Dušan Strnad, Dejan Crnek, Oskar Komac, Milan Ozimič, Milan Ozimič, Franci Rokavec, Branko Šumenjak, Matjaž Švagan, Davorin Terčon, mag. Igor Velov, Bogomir Vnučec, Cvetko Zupančič

PROTI: nihče.

Sekretarka
Meta Štembal

Predsednik
Dušan Strnad